



رمز، خصوصی و محرمانه است

تا همین چند سال پیش فقط کافی بود بخواهی مبلغ اندکی پول از حساب برداری یا به حساب دیگری واریز کنی، بویژه اگر مجبور می‌شدی از یک بانک پول بگیری و به یک حساب در بانک دیگر واریز کنی.

جام جم آنلاین: تا همین چند سال پیش فقط کافی بود بخواهی مبلغ اندکی پول از حساب برداری یا به حساب دیگری واریز کنی، بویژه اگر مجبور می‌شدی از یک بانک پول بگیری و به یک حساب در بانک دیگر واریز کنی.

در این حالت باید یک روز مفیدت را در نظر می‌گرفتی. اما هم‌اکنون سرعت نقل و انتقال پول افزایش بیشتری پیدا کرده است. نمی‌توانیم بگویم شرایط ایده‌آلی دارد.

هک کردن رمز عبور عابر بانک‌ها در چند ماه گذشته، حکایت همین نبود شرایط ایده‌آل است، اما نمی‌توان از دایره انصاف خارج شد که شرایط خیلی بهتر از گذشته شده است.

در چشم بر هم گذاشتن می‌توان از طریق دستگاه خودپرداز یا اینترنت پول جابه‌جا کرد و مهم‌تر از همه با گسترش دستگاه‌های کارتخوان، میزان نقل و انتقال پول به صورت دستی کاهش چشمگیری پیدا کرده است.

بانکداری الکترونیکی، نیازمند فرهنگسازی

دیگر حتی برای پیچیدن یک نسخه هم مسوول داروخانه پول نقد را قبول نمی‌کند و خانم جوان می‌خواهد مبلغ نسخه را با دستگاه کارتخوان پرداخت کند. مسوول صندوق استقبال می‌کند.

داستان چندباره باز هم تکرار می‌شود، مسوول صندوق حداقل در فاصله سه چهار متر آن سوتر و آن‌هم جایی که پشت انواع پوست‌های تبلیغاتی از انواع قرص‌های مکمل و مسکن پنهان شده است، می‌خواهد کارت بکشد.

پس از وارد کردن مبلغ می‌گوید خانم رمزتان را بگویید. سکوت می‌کند و می‌گوید: حداقل دستگاه را جایی بگذارید که خود فرد بتواند رمز را وارد کند و مرد صندوقدار با تندی می‌گوید: مگر نمی‌بینید خانم، جایی برای گذاشتن دستگاه وجود دارد؟ همه جا شلوغ است. فارغ از این‌که آیا وظیفه مشتری است که جایی برای کارتخوان تعیین کند یا حق مشتری است؟

این علامت سوالی است که بارها و بارها در ذهن بسیاری از ما ایجاد شده است. از یک سو وقتی کارت‌های عابربانک‌مان را دریافت می‌کنیم در اولین تذکر به همه ما یادآوری می‌شود که #171رمز، خصوصی و محرمانه است؛ اما در زندگی روزمره هرکدام از ما بارها و بارها مجبور می‌شویم رمزمان را با صدای بلند و نزد همگان اعلام کنیم. این اتفاق در مکان‌های مختلفی رخ می‌دهد از داروخانه گرفته تا میدان میوه و تره‌بار تا سوپرمارکت محله و...

مساله اینجاست که شاید برخی افراد به دلیل ناآشنا بودن به فرهنگ بانکداری الکترونیک نیاز به یاری توأم با اعتماد از سوی سایر شهروندان و از جمله فروشندگان داشته باشند، اما این یک اتفاق همگانی نیست. قانون این است که هر شهروندی بتواند از دستگاه‌های کارتخوان استفاده کند و این دستگاه‌ها باید در اختیار مشتری قرار داشته باشند یا حداقل این است که بتواند خودش رمز کارتش را وارد کند و نیازی به اعلام عمومی نداشته باشد.

اما متأسفانه آن که هم‌اکنون جریان دارد این است که در بیشتر مکان‌های خرید، خریدار هیچ اختیاری در مورد کارت نقدی خود ندارد؛ کارت نقدی که شاید همین روز قبل حقوق ماهانه یک کارمند یا بازنشسته در آن واریز شده است و باید تا پایان ماه کفاف خانواده را بدهد. کارشناسان فناوری اطلاعات بر این باورند که این نحوه پرداخت و اعلام همگانی رمز عابر بانک با ریسک زیادی همراه است.

از آن سو باید به این نکته توجه داشته باشیم که بانکداری الکترونیک به عنوان یک فناوری غالب، روز به روز در حال گسترش است.

سرعت تحولات و رقابت بانک‌ها در توزیع دستگاه‌های کارتخوان خود موید همین نکته است که با توسل به ابزارهای مختلف، صاحبان کسب و کار را به استفاده بیشتر از دستگاه‌های کارتخوان دعوت می‌کنند، اما در کنار این رشد روزافزون نیاز به بسط فرهنگ بانکداری الکترونیک وجود دارد.

رمز در همه جاي دنيا خصوصي و محرمانه است. هر جا كه فناوري توسعه مي يابد، همزمان فرهنگ آن هم گسترش مي يابد. هم اکنون موضوع كارت هاي نقدي و توسعه آن در سطح شهرهاي بزرگ و كوچك علاوه بر ابعاد اقتصادي، آثار گسترده اجتماعي پيدا کرده است.

براي توسعه متناسب اين فناوري بايد به درستي اطلاع رساني شود و البته در کنار اين اطلاع رساني بايد ابعاد حقوقي و قانوني آن نيز براي عموم شهروندان تبیین شود.

هم اکنون بسياري از فروشندگان، دستگاه هاي كارتخوان را از دسترس مشتري دور نگه مي دارند و اين امر مي تواند عواقب سوء اجتماعي در پي داشته باشد.

براي رفع اين مشكل در مرحله نخست لازم است به شهروندان آموزش داده شود، يكي از حقوق اجتماعي آنها همين است كه دستگاه كارتخوان در اختيار آنها باشد و در صورت نياز به كمك، خود آنها به فروشنده يا شهروند ديگر اعلام نياز كنند.

در مرحله دوم فروشندگان نيز بدرستي بايد متوجه شوند و بدانند در صورت وقوع مشكلات احتمالي، عوارض آن گريبانگر آنها نيز خواهد شد و در نهايت اين كه بايد راهكارهاي قانوني مهيا شود تا در مواردی كه برخي فروشندگان از اين اصول تخطي كردند، شيوه برخورد با اين خطا مشخص باشد.

بانكداري الكترونيك آغاز راهي است كه علاوه بر آثار اقتصادي، به صورت گسترده اي بر ابعاد اجتماعي زندگي انسان ها و شهروندان تأثير مي گذارد. خوب است باتوجه به ابعاد اجتماعي آن به گسترش اين فناوري كمك كنيم.

مریم چهاربالش - جام جم